

HENRYK SWIDZIŃSKI

Z ŻYCIA TOWARZYSTW GEOLOGICZNYCH KRAJÓW OBOZU SOCJALISTYCZNEGO

Sur la vie des sociétés géologiques des pays du camp socialiste

Z inicjatywy Towarzystwa Geologicznego NRD (Geologische Gesellschaft d. DDR) odbyło się w ostatnich latach kilka spotkań przewodniczących towarzystw geologicznych krajów obozu socjalistycznego. Celem tych spotkań było nawiązanie bliższych kontaktów pomiędzy władzami towarzystw oraz rozważenie zagadnienia form współpracy towarzystw i jej realizacji.

Pierwsza taka konferencja została zorganizowana przez Towarzystwo Geologiczne NRD w Berlinie w dniach 6—7 czerwca 1960 r. z okazji 7 zjazdu naukowego towarzystwa. Z zagranicy przybyli przedstawiciele: Bułgarii — prof. dr I. Kostov, przedstawiciel Bułg. Tow. Geologicznego, Chińskiej Republiki Ludowej — prof. dr Hsi-ti Chang i dr Tiang-Ching-Sun (Pekin), Czechosłowacji — dr K. Mann, sekretarz generalny ČS Tow. Mineralogiczno-Geologicznego, Węgier — dr Szebenyi (Budapest), Związku Radzieckiego — prof. dr D. S. Korżinskij i dr P. W. Wiliunow,

Ze strony gospodarzy udział wzięły władze Towarzystwa Geologicznego NRD z przewodniczącym prof. drem H. Wehrliem na czele. Polska nie była reprezentowana, gdyż wskutek późnego nadejścia zaproszenia piszący te słowa nie mógł otrzymać na czas paszportu.

Na spotkaniu tym omówiono potrzebę zacieśnienia wzajemnych kontaktów pomiędzy towarzystwami, wymianę informacji o zjazdach i konferencjach naukowych, ułatwienia w otrzymywaniu wydawnictw, udział w zjazdach i konferencjach itd. Postanowiono również odbywać od czasu do czasu takie posiedzenia, aby rozpatrywać postępy tej współpracy i możliwości jej rozszerzenia. Za podstawę dyskusji posłużył obszerny projekt współpracy przedstawiony przez gospodarzy.

Druga z kolei konferencja miała miejsce 30 września 1961 r. w Bratysławie, z okazji XII Zjazdu Czechosłowackiego Towarzystwa Mineralogiczno-Geologicznego. Wzięli w niej udział przewodniczący lub delegaci towarzystw geologicznych: Bułgarii (prof. I. Kostov), NRD (prof. H. Wehrli), Polski (prof. H. Świdziński) i Węgier (dr G. Kertai). Rumunię reprezentował prof. M. Filipescu. Ze strony gospodarzy uczestniczyli prof. dr R. Kettner, który przewodniczył obradom, dr J. Seněš i generalny sekretarz Towarzystwa dr K. Mann. Nie przybyli zaproszeni delegaci ze Związku Radzieckiego i Chińskiej Republiki Ludowej.

Dyskusja objęła problemy postawione na konferencji w Berlinie, rozpatrywano stan ich realizacji. Strona czesko-słowacka wysunęła dwie zasadnicze propozycje: aby poszczególne towarzystwa zapraszały na swe zjazdy po dwóch przedstawicieli każdego bratniego towarzystwa na swój koszt i by członkowie jednych towarzystw mogli publikować swe prace w wydawnictwach innych towarzystw.

Odnosnie do pierwszej propozycji, uznając jej duży pożytek, delegat polski zastrzegł się, że Polskie Towarzystwo Geologiczne nie mogłoby podjąć takiego zobowiązania, ponieważ nie otrzymuje na wymianę zagraniczną funduszków ze strony PAN, tak jak niektóre inne towarzystwa, np. w NRD, ČSSR czy Bułgarii. Pol. Tow. Geologiczne będzie tylko powiadamiało bratnie towarzystwa o swych zjazdach naukowych oraz starało się o ułatwienie przyjazdu zainteresowanych, ale na ich własny koszt. Możliwe jest natomiast, choć niełatwe ze względu na obowiązujące przepisy, organizowanie bezdewizowych wycieczek wymiennych.

Druga sprawa, z uwagi na różne statuty towarzystw i ogólne przepisy dotyczące publikowania prac naukowych w rozmaitych krajach, została tylko wstępnie omówiona i odłożona do następnej konferencji, którą podjęło się zorganizować w 1962 r. Bułgarskie Towarzystwo Geologiczne.

Trzecie spotkanie odbyło się 20 października 1962 w Sofii przy okazji konferencji Komisji Mineralogiczno-Geologicznej oraz Hydrogeologicznej Asocjacji Karpacko-Bałkańskiej. Uczestnicy byli gośćmi Bułgarskiej Akademii Nauk i Bułgarskiego Tow. Geologicznego. W posiedzeniu, któremu przewodniczył prof. dr E. Bončev, dyrektor Instytutu Geologicznego Bułgarskiej Akademii Nauk, wzięli udział przedstawiciele:

- Bułgarii — doc. Gr. Nikołajew, wiceprzewodniczący Bułg. Tow. Geologicznego,
Czechosłowacji — dr T. Buday, przewodniczący Czechosłowackiego Tow. Mineralogiczno-Geologicznego,
NRD — prof. dr R. Daber, członek zarządu Tow. Geologicznego NRD,
Polski — prof. dr H. Świdziński, przewodniczący Pol. Tow. Geologicznego,
Rumunii — prof. dr M. Filipescu, przedstawiciel geologów rumuńskich,
Węgier — dr G. Kertai, przewodniczący Węgierskiego Tow. Geologicznego,
ZSRR — dr P. W. Wiliunow, przewodniczący Sekcji Geologicznej Tow. Naukowo-Technicznego Górniczego w Moskwie.

Najważniejszym punktem konferencji było wzajemne poinformowanie uczestników o charakterze i działalności towarzystw geologicznych. W rozmaitych krajach mają one niejednakowy charakter i niewątpliwie członków Polskiego Tow. Geologicznego zacieka, jak te sprawy przedstawiają się u sąsiadów. Zgodne to jest zresztą z wnioskiem przewodniczącego, prof. Bončeva, który zaproponował, aby informacje te zostały w skrócie podane do wiadomości członków reprezentowanych na konferencji towarzystw. Z tego względu autor niniejszego zamieszcza na zakończenie artykułu krótką charakterystykę towarzystw geologicznych w powyższych krajach, opartą na wypowiedziach ich przedstawicieli, częściowo zaś uzupełnioną wiadomościami zaczerpniętymi z literatury. Te ostatnie są wydrukowane *petitem*.

Z innych spraw poruszonych na konferencji należy wymienić:

- 1) przyjęty wniosek delegata DDR o stałym informowaniu wzajemnym o wyborze nowych władz,
- 2) wymiana statutów w oryginale i — o ile możliwości — z tłumaczeniem w języku rosyjskim,
- 3) stała wymiana informacji o strukturze i działalności towarzystw,
- 4) wniosek delegata ZSRR o położenie w działalności towarzystw większego nacisku na zagadnienia z geologii stosowanej,
- 5) zebrani podnieśli konieczność przyspieszenia ponownego zorganizowania Rumuńskiego Towarzystwa Geologicznego (wniosek taki był w zasadzie już uchwalony na poprzedniej konferencji w Bratysławie),
- 6) poparto wymianę naukową pojedynczych członków i całych grup między towarzystwami z tym, że realizacja zależy od obowiązujących w danym kraju przepisów.

Ponadto jeszcze raz rozpatrzono sprawę publikowania artykułów w organach innych towarzystw geologicznych i w zasadzie przyjęto bułgarską redakcję poprzedniego wniosku ČS Tow. Mineralogiczno-Geologicznego. Przewiduje ona, że artykuły (tylko prace oryginalne) członków innych towarzystw geologicznych powinny dotyczyć albo zagadnień ogólnych, interesujących szersze kręgi geologów, albo wiążących się z geologią kraju, w którego czasopiśmie mają być publikowane. Artykuły te powinny być przesyłane przez redakcje oficjalnych organów towarzystw, które tym samym biorą na siebie odpowiedzialność za ich poziom i treść. Jednocześnie redakcje wysyłające artykuły powinny podać krótkie informacje o stanowisku i naukowej działalności autora.

Co do następnego posiedzenia delegat Polski podjął się rozpatrzyć w kraju sprawę możliwości zorganizowania go bądź podczas VI zjazdu Asocjacji Karpacko-Bałkańskiej, bądź przy okazji dorocznego zjazdu Pol. Tow. Geologicznego¹.

KRÓTKIE DANE O TOWARZYSTWACH GEOLOGICZNYCH

Bułgaria — Bułgarskie Towarzystwo Geologiczne (*Błgarsko Geologiczesko Družestwo*), założone w 1925 r., siedziba w Sofii (przy Inst. Geol. B.A.N.). W 1962 r. liczyło około 550 członków. W okresie międzywojennym (ilość członków ok. 70) skupiało geologów i inżynierów górniczych. Obecnie ci ostatni tylko wyjątkowo.

Oddziały: Burgas, Madan, Michajłowgrad, Warna.

Sekcje: geochemii, paleontologii, geologii ogólnej i tektoniki, geologii inżynierskiej.

Organizuje posiedzenia naukowe (ogólne i w sekcjach) w sezonie zimowym i od czasu do czasu większe konferencje problemowe o charakterze ogólnokrajowym.

Organ: *Spisanie na Błgarskoto Geologiczesko Družestwo* (Review of the Bulgarian Geological Society). W 1962 r. tom 23 (przerwa w latach 1942 do 1949). Wychodzi w 3 zeszytach rocznie (ok. 24 ark.). Wymiana obej-

¹ Konferencja taka odbyła się w dn. 19. IX. 1964 w Sosnowcu z okazji 37 zjazdu PTG. Wzięli w niej udział przedstawiciele Bułgarii (prof. dr P. S. Dimitrow), Czechosłowacji (dr T. Buday), NRD (prof. dr R. Daber), Węgier (d. g. Andre Juhasz) i Polski (prof. dr H. Świdziński i dr inż. R. Unrug)

muje ok. 160 instytucji. Subsydiowane przez Bułgarską Akademię Nauk. Składka członkowska 2,5 lewa rocznie, członkowie otrzymują czasopismo. Statut jest.

Czechosłowacja — Czechosłowackie Towarzystwo Mineralogiczno-Geologiczne (*Československá Společnost pro Mineralogii a Geologii*).

Założone w 1923 r. Organem był „Časopis pro mineralogii a geologii”, wyszedł tylko I tom za lata 1923—24, opublikowany w 1926 r.

Działalność Towarzystwa w okresie międzywojennym i w pierwszych latach po wojnie (przerwa 6-letnia wojenna) była słaba. W 1956 r. istniały 3 oddziały prowincjonalne (Brno, Olomouc, Bratislava) i odbył się X (jubileuszowy) zjazd naukowy w Koszycach.

Obecnie towarzystwo liczy około 1000 członków (bez geofizyków), skupionych w 8 oddziałach (Praga, Bratislava, Brno, Koszyce, Most, Olomuniec, Ostrawa, Żilina). Istnieją też sekcje (grupy) specjalistyczne: paleontologii, hydrogeologii, geologii inżynierskiej, a ma powstać mineralogiczna. Sekcje nie mają własnych zarządów, ale organizują swoje zebrania naukowe.

Organ „Časopis pro M. a G.” zaczął ponownie wychodzić w 1956 r. od numeru 1, w 4 zeszytach rocznie, jako wydawnictwo Akademii Nauk (samo towarzystwo ma obecnie w nazwie dodatek „při Československé Akademii Věd”). Towarzystwo jest dotowane przez Akademię Nauk, która załatwia także wszystkie sprawy zagraniczne. Siedziba centrali — Praga Albertov 6.

Niemiecka Republika Demokratyczna — Towarzystwo Geologiczne w NRD. (*Geologische Gesellschaft in der DDR*), założone w 1954 r., liczy około 1200 członków ze wszystkich nauk geologicznych, a także geofizyków i górników. Wymagane wyższe wykształcenie lub praca zawodowa w zakresie tych nauk. Należec mogą również studenci, ale bez pełnych praw. Towarzystwo dzieli się na oddziały regionalne oraz zespoły fachowe („Fachverbände”) — jak np. paleontologii (ok. 100 członków), mineralogii (ok. 200 członków), geofizyki (ok. 80 członków), które organizują własne posiedzenia naukowe i mniejsze zjazdy. Poza tym tworzone są dla specjalnych problemów czasowe „sekcje” np. dla soli potasowych itp., łączące w sobie różne specjalności.

Towarzystwo organizuje corocznie wielkie zjazdy naukowe, najczęściej problemowe, na które zapraszani są goście z zagranicy. Kadencja zarządu trwa 2 lata.

Wydawnictwa własne: *Berichte der Geologischen Gesellschaft in der DDR*, wraz z zeszytami specjalnymi („Sonderhefte”), *Paläontologische Abhandlungen*, przewodniki zjazdowe etc. Ostatnio Towarzystwo wydaje łącznie ze Staatliche Geologische Kommission czasopismo „*Geologie*” (10 zeszytów rocznie) wraz z dodatkowymi zeszytami („*Beihefte*”).

Towarzystwo jest finansowane nie tylko centralnie, przez Akademię Nauk, ale i przez różne przedsiębiorstwa. Siedziba: Berlin, Invalidenstrasse 44.

Rumunia — Rumuńskie Towarzystwo Geologiczne (*Societate Române de Geologie*) utworzone zostało w 1930 r. w Bukareszcie. Organizowało w sezonie zimowym co miesiąc zebrania naukowe i doroczne zjazdy naukowe w różnych częściach Rumunii. Wydawało: *Buletinul Societatii Române de Geologie*: (Biuletyn Rum. Tow. Geologicznego). Działalność Towarzystwa ustała w 1944 r. i do tej pory (początek 1964 r.) nie została wznowiona, mimo że w Rumunii znajduje się około 1500 geologów.

W 1949 r. powstało małe towarzystwo przyrodniczo-geograficzno-geologiczne, grupujące w zasadzie nauczycieli szkół średnich (Towarzystwo dla popularyzacji nauk przyrodniczych).

W 1962 r. zorganizowało się towarzystwo inżynierów i techników z sekcją geologiczną, zajmującą się głównie problematyką techniczną (geologia wiertnicza, inżynierska, hydrogeologia etc.). Żadne z tych towarzystw nie reprezentuje oficjalnie rumuńskiego świata geologicznego.

Węgry — Węgierskie Towarzystwo Geologiczne (*Magyar Földtani Társulat*) powstało w 1848 r. Jest ono nie tylko najstarszym towarzystwem geologicznym w obozie socjalistycznym, ale w ogóle jednym z najstarszych na świecie. W swej działalności ma jedynie 6 miesięcy przerwy bezpośrednio po wojnie. Obecnie liczy około 800 członków (w tym ok. 350 geologów, ok. 200 techników-geologów, pozostali — górnicy, nauczyciele itd.).

Przed wojną pracowało samodzielnie, po wojnie — w ramach węgierskiego NOT-u, ale współpracuje z Akademią Nauk, która kontroluje jego działalność. Przewodniczący towarzystwa musi być zawsze członkiem Komisji Geologicznej Ak. Nauk.

Działalność towarzystwa ma obecnie nieco inny charakter, niż w pozostałych krajach, pracuje ono na podstawie specjalnych planów rocznych. Co roku rozsyłane są ankiety (ok. 300 egz.) do wszystkich instytucji, zajmujących się sprawami geologicznymi z zapytaniem, jakie są dla danej instytucji najistotniejsze problemy geologiczne na najbliższy rok. Po zebraniu odpowiedzi, towarzystwo wyszukuje geologów do wykonania najważniejszych prac, których dana instytucja nie ma możliwości sama przeprowadzić.

Ponadto towarzystwo urządza w centrali i oddziałach posiedzenia naukowe (w Budapeszcie 2 razy na miesiąc), poświęcone w zasadzie określonym problemom. Co roku organizowane są kilkudniowe konferencje doszkalające geologów.

Siedziba: Budapeszt, Szabadság tér, Technika háza. Oddziały: Miskolc, Pécs, Veszprem. Poza tym są sekcje: geologii inżynierskiej i minerałów ilastych, a do specjalnych zagadnień powoływane są czasowe komisje robocze.

Składka roczna wynosi (1962 r.) 40 forintów (członkowie otrzymują czasopismo). Istnieją także członkowie wspierający (instytucje, przedsiębiorstwa etc.) płacące po parę tysięcy forintów rocznie, dla których towarzystwo zobowiązuje się wykonywać pewne prace. Własny organ: *Földtani Közlöny* (Biuletyn Geologiczny), wychodzi nieprzerwanie od 1870 r., obecnie 4 zeszyty rocznie. Trudności z papierem ograniczają go do około 36 arkuszy druku, zwykle jest nadmiar artykułów.

Związek Radziecki.

Zarówno w Rosji carskiej jak i obecnie w Związku Radzieckim nie było i nie ma ogólnokrajowego towarzystwa geologicznego. Rolę tę częściowo spełniało Towarzystwo Mineralogiczne w Petersburgu (założone w 1817 r.), w którego czasopiśmie (*Zapiski Mineralogicznego Obszczestwa*) bywały publikowane prace geologiczne. W ostatnich czasach towarzystwo to zostało przekształcone na Wszechzwiązkowe Towarzystwo Mineralogiczne.

Od 1860 r. w Biuletynie Moskiewskiego Tow. Badaczy Przyrody (*Biulleten Moskowskiego Obszczestwa Ispytatielej Prirody*), założonego w 1805 r., zaczęto drukować prace geologiczne, wyodrębnione następnie w osobny „Oddział Geologiczny” biuletynu. W 1933 r. w ramach tego towarzystwa powstaje sekcja geologiczna

a w ślad za nią inne (paleontologiczna, petrograficzna, skał osadowych itd.), które odbywają własne posiedzenia naukowe.

W 1869 r. tworzy się Petersburskie (obecnie Leningradzkie) Towarzystwo Przyrodników (*Petersburskoje Obszczestwo Jestestwoispytatielej*). Wydaje ono „*Trudy*” z oddziałem geologii i mineralogii.

Osobne towarzystwo geologiczne istnieje tylko we Lwowie przy tamtejszym uniwersytecie, założone w 1945 r. Urządza ono posiedzenia naukowe oraz, od czasu do czasu, specjalne konferencje. Organ towarzystwa „*Geologiczeskij Sbornik*”, wychodzi nieperiodycznie od 1954 r. Do r. 1963 ukazało się 8 numerów. Siedziba towarzystwa: Lwów, Kopernika 15.

Gruzińskie towarzystwo geologiczne obecnie nie istnieje.

Jak poinformował uczestników delegat radziecki, dr P. W. Wiliunow, w Związku Radzieckim towarzystwa społeczne zaczynają odgrywać coraz większą rolę. Główne zadanie towarzystw naukowych — mobilizacja szerokich rzesz pracowników naukowych. Towarzystwa naukowe mają b. różny charakter, niektóre posiadają nawet własne instytuty badawcze. Podlegają wszystkie wszechzwiązkowej Radzie Towarzystw Naukowych.

W zakresie geologii ważne znaczenie ma Naukowo-techniczne towarzystwo górnicze w Moskwie (Nauczno-techniczeskoje gornoje obszczestwo). Posiada ono oddziały prowincjonalne a od roku 1955 — sekcję geologiczną. Środki finansowe czerpie ze składek członkowskich i z dotacji różnych instytucji i przedsiębiorstw, które wspomagają towarzystwo pieniężnie jako członkowie wspierający. Sekcja geologiczna organizuje od czasu do czasu konferencje naukowe na różne aktualne tematy. Np. niedawno miał miejsce wielki zjazd poświęcony metodyce poszukiwań surowców mineralnych. Zgromadził on około 1000 uczestników, wygłoszono ponad 100 referatów w 5-ciu sekcjach. Wyniki tej konferencji miały być opublikowane w najbliższym czasie. Odbyły się także konferencje na temat zastosowania zdjęć lotniczych w geologii i in. Towarzystwo (i sekcja geologiczna) urządza rozmaite konkursy na temat ulepszeń technicznych, metodyki badań itd., z nagrodami.

Adres towarzystwa: Moskwa, ul. Karetnyj riad 8/10.

Na zakończenie, dla porównania krótka charakterystyka Polskiego Towarzystwa Geologicznego. Powstało w 1921 r., jest więc po Węgierskim najstarsze wśród omówionych. Do wojny 5 oddziałów (Kraków, Lwów, Warszawa, Wilno, Borysław), ilość członków od 60 (1921) do ok. 190 (1939). Do 1938 r. odbyto 18 dorocznych zjazdów naukowych, wydano 15 tomów Rocznika i II część monografii W. Friedberga „*Mięczaki miocenijskie*”. Prawie 6-letnia przerwa wojenna w działalności, duże straty w członkach i materialne. Wznowienie działalności w czerwcu 1945 r., do 1964 r. wzrost ilości członków do ok. 1000, 7 oddziałów (Kraków, Warszawa, Wrocław, Jasło, Katowice, Kielce, Gdańsk) i 2 koła (Szczecin i Lublin). We wszystkich oddziałach stałe posiedzenia naukowe, akcje popularyzacyjne, ponadto od 1946 ponownie doroczne zjazdy naukowe (w 1963 r. — 36 zjazd) i inne imprezy.

Rocznik PTG ukazuje się regularnie, ostatnio 4 zeszyty rocznie. Do r. 1963 wydano po wojnie dalszych 18 tomów, ponadto wznowiono I część w. w. monografii W. Friedberga, wydano 3 tomy Regionalnej Geologii Polski i szereg przewodników na zjazdy. Porównanie z innymi bratnimi towarzystwami geologicznymi wypada raczej korzystnie dla PTG.

Powojenna działalność towarzystwa omówiona jest szerzej w artykule „Polskie Towarzystwo Geologiczne w 20-leciu Polski Ludowej”, w tymże tomie Rocznika.

RÉSUMÉ

Suivant l'initiative de la Société Géologique de la République Démocratique Allemande (Geologische Gesellschaft in der DDR), plusieurs rencontres des présidents des sociétés géologiques des pays du camp socialiste ont eu lieu dans les dernières années. Le but de ces conférences était de nouer des contacts plus étroits entre les autorités des sociétés ainsi que de trouver des formes de la collaboration de celles-ci.

La première conférence fut organisée par la Société Géologique de la République Démocratique Allemande à Berlin, 6—7 juin 1960, à l'occasion de la 7ème Session scientifique de cette Société. De l'étranger sont venus:

de la Bulgarie — le professeur dr. I. Kostov, représentant de la Société Géologique de Bulgarie,
de la République Populaire Chinoise — le professeur Hsi-ti Chang et le docteur Tiang-Ching-Sun (Pekin),
de l'Hongrie — le docteur Szebenyi (Budapest),
de la Tchécoslovaquie — le docteur K. Mann, secrétaire général de la Société Tchécoslovaque de Minéralogie et de Géologie,
de l'Union Soviétique — le professeur dr D.S. Korzińskij et le docteur P. V. Viliunov.

De la part des hôtes ont participé à la conférence les autorités de la Soc. Géol. de la R.D.A., avec le président prof. dr H. Wehrli.

On a discuté la nécessité d'organiser les contacts entre les sociétés par l'échange des informations sur les sessions et sur les conférences scientifiques, par la participation réciproque à ces conférences, par l'autorisation d'obtenir les publications etc. On a décidé d'organiser de temps à autre des séances semblables pour suivre les progrès de la collaboration et pour chercher les possibilités de son élargissement.

La deuxième conférence fut tenue le 30 septembre 1961 à Bratislava à l'occasion de la 12ème Session scientifique de la Société de Minéralogie et de Géologie de la Tchécoslovaquie. Dans cette conférence ont pris part les présidents ou les délégués des sociétés suivantes: de la Bulgarie (Prof. I. Kostov), de l'Hongrie (Dr G. Kertai), de la Pologne (Prof. H. Swidziński), de la RDA (Prof. H. Wehrli). La Roumanie fut représentée par le professeur M. Filipesco. De la part des hôtes ont participé le professeur dr R. Kettner, qui a présidé la séance, le docteur J. Seneš et le secrétaire général dr. K. Mann. Ne sont pas venus les délégués invités de l'URSS et de la République Populaire Chinoise.

On a discuté les problèmes mis à l'ordre de jour à la conférence de Berlin et l'état de leur réalisation. Les représentants de la Tchécoslovaquie ont suggéré deux projets principaux: d'inviter aux sessions scientifiques de la société organisatrice deux représentants de chaque société fraternelle aux frais des hôtes — et faire possible aux membres des sociétés fraternelles de publier leurs travaux dans les périodiques des autres sociétés.

On a constaté que la réalisation du premier projet dépend des possibilités financières des sociétés, la deuxième question fut remise pour être discutée pendant la conférence prochaine.

La troisième rencontre eu lieu le 20 octobre 1962 à Sofia, à l'occasion de la conférence des Commissions: Minéralo-Géochimique et Hydrogéologique de l'Association Karpato-Balkanique. Les participants furent invités par l'Académie des Sciences de la Bulgarie et par la Société Géologique de Bulgarie.

Dans la session, présidée par le professeur dr E. Bončev, directeur de l'Institut Géologique de l'Académie des Sciences de Bulgarie, ont pris part les représentants:

de la Bulgarie — l'adjoint Gr. Nikolaiev, vice-président de la Soc. Géol. de Bulgarie,
de l'Hongrie — dr G. Kertai, président de la Soc. Géol. de l'Hongrie,
de la Pologne — le professeur dr H. Świdziński, président de la Soc. Géol. de Pologne,
de la Rép. Dém. Allemande — le professeur dr R. Daber, membre du Conseil de la Soc. Géol. en R. D. A.,
de la Roumanie — le professeur dr M. Filipescu, représentant des géologues roumains,
de la Tchécoslovaquie — dr T. Buday, président de la Soc. Tchecoslovaque de Minéralogie et de Géologie,
de l'URSS — dr P. V. Viliunov, président de la Section Géologique de la Société Sc.-Technique Minière à Moscou.

L'information réciproque sur le caractère et sur l'activité des sociétés géologiques c'était le point le plus important de cette conférence.

On doit citer, en outre, les questions discutées suivantes:

- 1) le projet du délégué de la Rép. Dém. All. d'informer régulièrement toutes les sociétés sur les élections de nouvelles autorités — le projet fut accepté,
- 2) l'échange des statuts,
- 3) l'échange régulière des informations sur la structure et sur l'activité des sociétés,
- 4) la proposition du délégué de l'URSS de diriger une plus grande attention sur les problèmes de la géologie appliquée,
- 5) la nécessité d'organiser de nouveau la Société Géologique de Roumanie.

On a envisagé, de plus, le problème de faire paraître les articles dans les publications des autres sociétés géologiques — en admettant en principes, la rédaction bulgare de la proposition tchécoslovaque.

Cette rédaction prévoit, que les articles (mémoires originaux sans exception) des membres d'autres sociétés géologiques — doivent concerner des problèmes généraux, intéressant un grand nombre de géologues, ou bien être liés avec la géologie du pays dans lequel ils seront publiés.

Les courtes données sur les sociétés géologiques:

Bulgarie — La Société Géologique de Bulgarie (Blgarsko Guéologuitchesko Druzestvo), fondée en 1925, siège: Sofia (à l'Inst. Géologique de l'Académie de Bulgarie). En 1962 la Société a compté ca 550 membres. Sections régionales: Burgas, Madan, Michailovgrad, Varna. Sections spéciales: géochimie, paléontologie, géologie générale et tectonique, géologie ingénieure. Publications: „Spisanie na

Blgarskoto Guéologitschesko Druzestvo" (Review of the Bulgarian Geological Society), en 1962 parut le volume 23.

H o n g r i e — Société Géologique de l'Hongrie (Magyar Földtani Társulat) fut fondée en 1848. C'est une de plus anciennes sociétés géologiques du monde. Son activité fut suspendue seulement pendant 6 mois, en 1944. La Société compte ca 800 membres. Publication: „Földtani Közlöny (Bulletin Géologique) paraît incessant dès 1870 (actuellement 4 fascicules par an). Siège: Budapest, Szabadság tér, Technika hása. Sections régionales: Miskolo, Pécs, Veszprem. En outre groupes spéciaux: géologie technique et minéraux argileux.

P o l o g n e — La Société Géologique de Pologne fut organisée en 1921. La suspension de l'activité, par suite de la guerre, dès 1939—1945. Aujourd'hui la Société compte ca 1000 membres, 7 sections autonomes (Kraków, Warszawa, Wrocław, Jasło, Katowice, Kielce, Gdańsk) et deux sous-sections (Szczecin, Lublin). Publications périodiques: Annales la Société Géologique de Pologne. Jusqu'à la guerre ont paru les volumes: I—XV, après la guerre les vol. suivants des XVI (1946). Non-périodiques: La Géologie Régionale de la Pologne (en polonais). Ont paru 3 volumes (Karpates, la région de Lublin, Sudètes). Au-surplus publications d'occasions (guides des sessions scientifiques etc.).

R é p u b l i q u e D é m o c r a t i q u e d ' A l l e m a g n e — Société Géologique de la Rép. Dém. d'All. (Geologische Gesellschaft in der DDR) fondée en 1954, compte ca 1200 membres (Sciences géologiques, géophysique, industrie minière). La Société comprend des sections régionales et des groupes professionnels („Fachverbände"), par exemple: paléontologie, minéralogie, géophysique etc. Publications: „Berichte der Geologischen Gesellschaft in der DDR" avec des fascicules spéciaux („Sonderhefte"), „Paläontologische Abhandlungen", guides des sessions scientifiques, et le périodique „Geologie" édité avec la „Staatliche Geologische Kommission" (10 fasc. par an avec des fascicules additionnels „Beihefte"). Siège: Berlin, 44 Invalidenstrasse.

R o u m a n i e — Société Géologique de Roumanie (Societate Române de Geologie) fondée en 1930. La Société publiait: „Buletinul Societatii Române de Geologie (Bulletin de la Soc. Géol. de Roumanie). L'activité de la Société a pris son fin en 1944, et jusque-là ne fut pas reprise.

T c h é c o s l o v a q u i e — Société Tchecoslovaque de Minéralogie et de Géologie (Československa Společnost pro Mineralogii a Geologii) fondée en 1923, compte actuellement ca 1000 membres, 8 sections régionales (Praha, Bratislava, Brno, Košice, Most, Olomouč, Ostrava, Zilina) et plusieurs groupes spéciales: de paléontologie, de hydrogéologie, de géologie technique. Publication: „Časopis pro Mineralogii a Geologii" paraît dès 1956 (4 fascicules par an). Siège: Praha, 6 rue Albertov.

U n i o n S o v i é t i q u e — En Russie d'avant la révolution, de même qu'aujourd'hui il n'y était pas et il n'y a pas jusque-là aucune société géologique. La Société Minéralogique à St. Petersbourg (Leningrad), fondée en 1817, et les sections géologiques organisées plus tard en Société de Naturalistes de Moscou (fondée en 1805) et Société des Naturalistes de St. Petersbourg (1869) remplissent partiellement

le rôle d'une société géologique. Une Société Géologique locale fut organisée en 1945 seulement à l'Université de Lwow. Elle publie: „Géologuitcheskyi Sbornik”. L'URSS fut représentée pendant les conférences par le président de la section géologique de la Soc. Scientifique Technique Minière à Moscou, Moscou, 8/10, rue Karetnyj riad.

Traduit par M. Langie